

MANJŠINSKO ŠOLSTVO

Letno poročilo

za leto

2024

Vsebina

1.	Splošne razmere v letu 2024.....	3
2.	Statistični podatki.....	4
2.1.	Splošnoizobraževalne obvezne šole	4
2.2.	Splošnoizobraževalne in poklicnoizobraževalne višje šole	7
3.	Pobude in projekti za nadaljnji razvoj dvojezičnega izobraževanja	7
3.1.	Zunanja evalvacija šolstva narodnih manjšin	7
3.2.	Novi učni načrti za primarno stopnjo in sekundarno stopnjo I	8
3.3.	Temeljna bralna zmožnost v slovenščini na primarni stopnji	10
3.4.	Prevod testnih zvezkov individualnega kompetenčnega merjenja iKM ^{PLUS}	13
3.5.	Didaktični impulzi: povezovanje – izmenjava – uresničevanje.....	13
3.6.	Poletna šola slovenščine 2024.....	15
3.7.	PoKLIC – poKLICanost na področju dvojezične in večjezične pedagoške prakse	16
3.8.	Trajnost projektov.....	18
4.	Pogled naprej.....	20

1. Splošne razmere v letu 2024

V šolskem letu 2023/24 se je nadaljevalo z izvajanjem ukrepov iz pedagoškega paketa¹ ZMIZR. Pedagoški paket združuje sedem osrednjih ukrepov, ki na ravni ljudske šole, srednje šole, nižje stopnje splošnoizobraževalnih višjih šol ter na sekundarni stopnji II po vsej Avstriji krepijo pouk, usmerjen v razvoj kompetenc. Ti ukrepi vključujejo tudi nadaljnji razvoj manjšinskega šolstva, na primer v obliki orodja »Skrining ob všolanju« (tj. slovenska različica orodja za preverjanje pripravljenosti na vstop v šolo »Schuleingangsscreening«).

Za uspešen začetek šolanja je pomembno, da se razvoj ključnih predšolskih kompetenc, pomembnih za šolsko delo, ugotavlja že pred vstopom v šolo, saj to omogoča pravočasno načrtovanje in izvajanje ustreznih podpornih ukrepov. Skrining ob vstopu v šolo predstavlja znanstveno utemeljen inštrument, ki pomaga ugotoviti stopnjo šolske zrelosti ter hkrati doprinese, da otroci prejmejo rojekta in je bila prvič v uporabi ob vpisu v šolo leta 2024. najboljšo podporo za uspešen začetek obveznega šolanja¹. Slovenska različica skrininga, ki ga ob vstopu v šolo priporoča avstrijska zvezna država, je nastala v okviru posebnega p

Pomembno je, da se dvojezično jezikovno izobraževanje dojema kot skupno družbeno nalogo, saj odločilno vpliva na enakost možnosti in socialne vključenosti. »ZDRUŽENI za jezike narodnih skupnosti/VEREINT für die Volksgruppensprachen« je bilo leta 2023 geslo Foruma za manjšinsko šolstvo, ki je potekal na Izobraževalni direkciji na Koroškem. Udeleženke in udeleženci so razpravljali o možnostih vključevanja društev na vseh ravneh manjšinskega šolstva z namenom spodbujanja slovenščine.

Zakon o reformi izobraževanja iz leta 2017 je razširil in okrepil možnosti šolske avtonomije. Kakovostno šolsko delo zagotavlja t.i. okvir kakovosti za šole, ki ga morajo šole upoštevati in obsega pet razsežnosti kakovosti. Ena izmed teh razsežnosti zaobsega šolsko partnerstvo in zunanje povezave. V okviru rednih bilančnih in ciljnodogovornih pogovorov s šolskimi vodstvi, ki jih izvaja šolsko nadzorstvo, je tej razsežnosti namenjena posebna pozornost, da bi v šolskem vsakdanjiku širili in krepili sodelovanje s slovenskimi kulturnimi ustanovami in društvi, še posebej v povezavi s celodnevno šolo.

Leta 2024 je Forum za manjšinsko šolstvo potekal na Gradiščanskem. V ospredje je postavil prehod med elementarno pedagogiko in primarno stopnjo, predvsem z vidika jezikov narodnih skupnosti. V okviru predavanj, okrogle mize in razprav so se udeleženke in udeleženci posvetili vprašanju, kako zagotoviti neprekinjeno izobraževanje na vseh šolskih stopnjah dvo- in večjezičnega izobraževanja. Koroške izobraževalne ustanove so predstavile primere dobre

---

¹ Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje: Pedagoški paket: <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/zrp/pp.html>

prakse za harmoničen prestop z elementarne na primarno izobraževalno stopnjo pri usvajanju slovenščine².

Za krepitev šolskih vodstev v manjšinskem šolstvu so v letu 2024 na Izobraževalni direkciji za Koroško potekale tri delavnice z naslovom »Pogovori in izmenjava / Gespräche und Austausch«. Delavnice je v sodelovanju s Pedagoško visoko šolo na Koroškem organiziral in izvedel oddelek pedagoške službe³ za manjšinsko šolstvo na Izobraževalni direkciji za Koroško. Delavnice so bile namenjene pravnim določilom manjšinskega šolstva ter njihovi praktični izvedbi v šolskem vsakdanu, pri čemer so bile teoretične osnove dopolnjene s primeri iz prakse. Poleg tega so bile v šolskem letu 2023/24 izvedene štiri pedagoške konference s šolskimi vodstvi (po dve na izobraževalno regijo, in sicer vsak semester ena), namenjene pa so bile nadaljnjemu razvoju manjšinskega šolstva.

Na prireditvi Forum za dialog, ki je potekala 8. marca 2024, je bila ob prisotnosti zveznega ministra dr. Martina Polascheka in deželnega glavarja dr. Petra Kaiserja sprejeta odločitev o ustanovitvi delovne skupine, ki se bo posvečala razvoju in izvajanju ukrepov za zagotavljanje neprekinjenega usvajanja jezika narodnih skupnosti. Posledično je bila vzpostavljena delovna skupina »Neprekinjeno jezikovno izobraževanje v jezikih narodnih skupnosti«, vodstvo projekta pa je prevzela vodja sekcije II MIZR, sekcijška vodja mag.^a Margareta Scheuringer.

Tri delovne podskupine so pripravile nabor ukrepov, ki bodo v prihodnje predstavljali temelj neprekinjenega jezikovnega izobraževanja od elementarne stopnje do mature oz. do poklicnega izobraževanja. Vodja projekta je odgovornim organom predala katalog ukrepov, ki združuje predloge vseh treh delovnih podskupin.

V letu 2024 so bili izvedeni še drugi projekti in pobude, katerih cilj je nadaljnja krepitev jezika narodne skupnosti na Koroškem.

2. Statistični podatki³

2.1. Splošnoizobraževalne obvezne šole

Na veljavnostnem območju Zakona o manjšinskem šolstvu se je v šolskem letu 2024/25 na **53** (55⁴) ljudskih šolah ter na **16** (16) srednjih šolah izvajal dvojezični pouk oz. pouk slovenščine po Zakonu o manjšinskem šolstvu za Koroško. Na eni ljudski šoli na tem območju ni dvojezične ponudbe. Dve od ljudskih šol z dvojezičnim poukom pa se nahajata zunaj krajevnega veljavnostnega območja Zakona o manjšinskem šolstvu (Celovec-mesto).

---

² Izobraževalna direkcija za Koroško: Prehode jezikovno dobro spremljati: iz ustanove za elementarno vzgojo v ljudsko šolo.

<https://www.bildung-ktn.gv.at/dam/jcr:33c68be3-c5fe-44f3-93c6-6cd7e96f9471/FORUM%20Minderheitenschulwesen%202024.pdf>

³ Stanje na dan 1. 10. 2025 po podatkih iz baze SOKRATES.

⁴ Podatki v oklepajih se nanašajo na šolsko leto 2023/24. Ob koncu šolskega leta 2023/24 sta se zaprli Ljudska šola Šentilj in Ljudska šola Mali Šentvid.

Na krajevnem veljavnostnem območju Zakona o manjšinskem šolstvu je ljudsko šolo obiskovalo **4.951** (4.467) učenk in učencev. Od tega jih je bilo **2.372** (2.103) prijavljenih k dvojezičnemu pouku, kar predstavlja 47,91 % (46,98 %). Pouk slovenščine na 16 (16) srednjih šolah obiskuje **289** (288) učenk in učencev, kar predstavlja 8,13 % (8,39 %). Skupno se na teh 16 srednjih šolah izobražuje **3.640** (3.430) šolark in šolarjev.

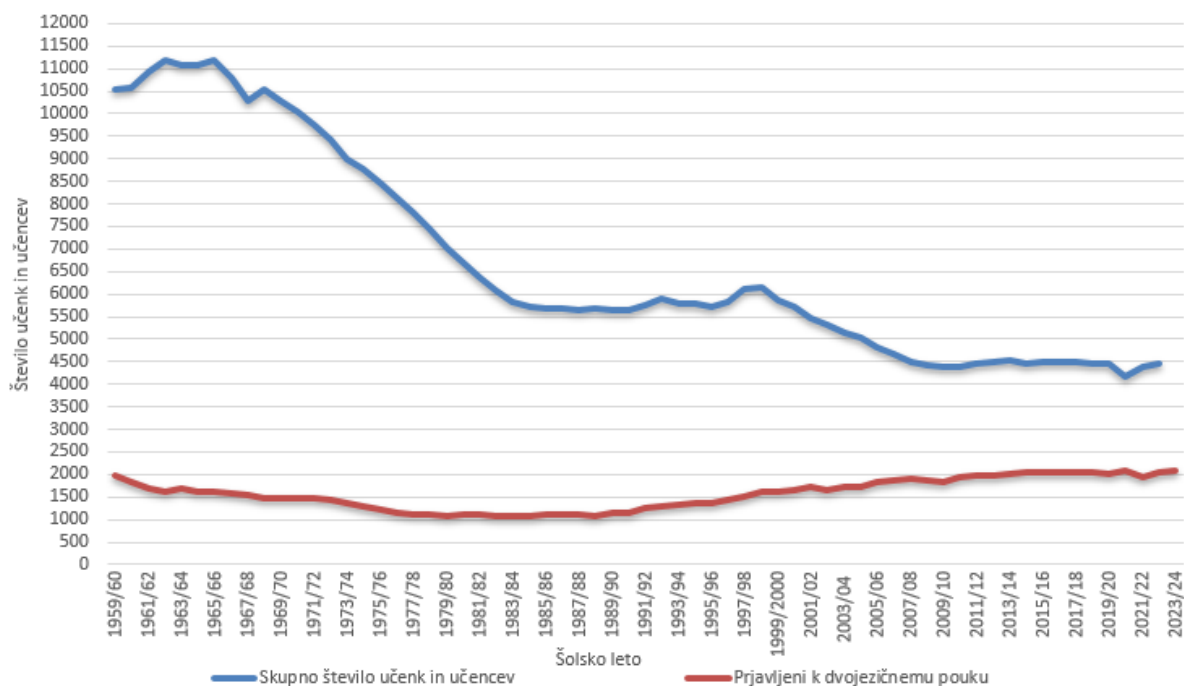
Na dveh ljudskih šolah na v okraju Celovec-mesto se v skladu z Zakonom o manjšinskem šolstvu dvojezično izobražuje **196** (184) učenk in učencev.

Poleg tega zunaj krajevnega veljavnostnega območja Zakona o manjšinskem šolstvu v okviru neobveznih vaj obiskuje pouk slovenščine **54** (0) učenk in učencev na 2 (0) ljudskih šolah ter **7** (0) učenk in učencev na 1 (0) srednji šoli.

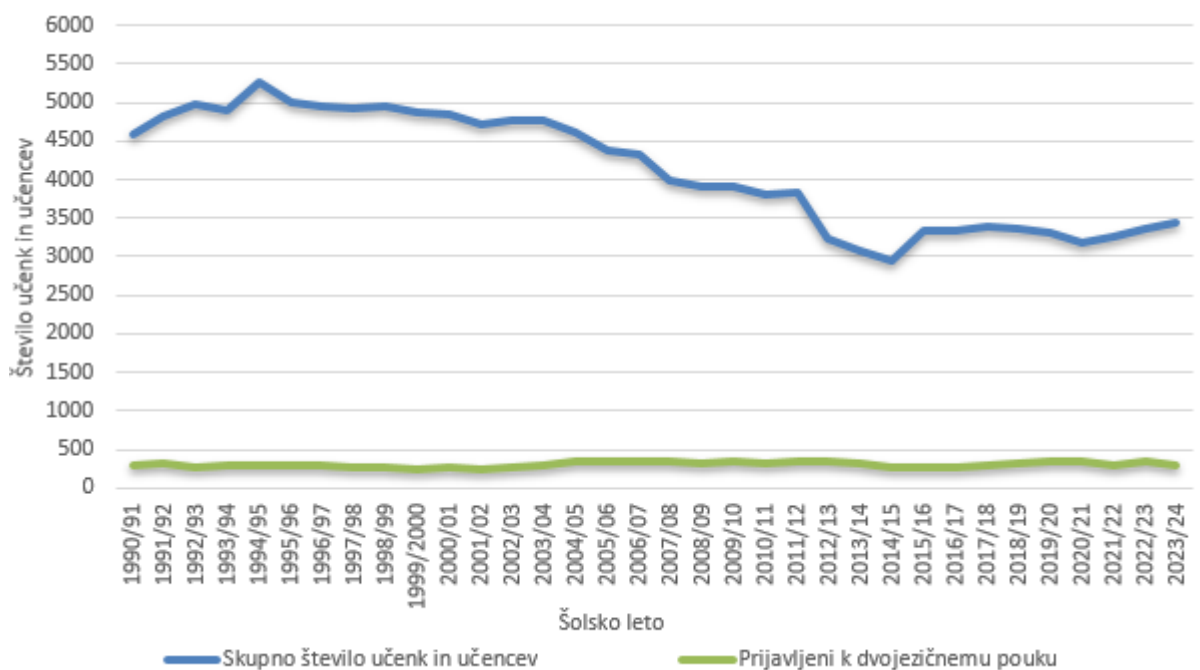
Osem (15 %) h ljudskih šol s prijavi k dvojezičnemu pouku ne ponuja celodnevne oskrbe učenk in učencev. Šole s popoldansko oskrbo poskrbijo za dvojezično spremljanje učenk in učencev v popoldanskih učnih urah. Da bi dvojezični učenci in učenke imeli čim več priložnosti za rabo manjšinskega jezika, naj bi bila tudi oskrba v enotah prostega časa dvojezična. Takšno ponudbo ima osem (15 %) ljudskih šol, preostalih 39 (70 %) šol pa je v prostem času brez dvojezične oskrbe. Dvojezično oskrbo v prostem času ponujajo LŠ Borovlje 1, LŠ Bilčovs, LŠ Kostanje, LŠ Pliberk, LŠ Globasnica, LŠ Šmihel nad Pliberkom, LŠ Šentprimož, LŠ Žitara vas.

Razvoj števila učencev in učenk v dvojezičnih ljudskih šolah na območju veljavnosti Zakona o manjšinskem šolstvu za Koroško

Razvoj vpisa k pouku slovenščine na srednjih šolah od šolskega leta 1990 dalje

2.2. Splošnoizobraževalne in poklicnoizobraževalne višje šole

Pouk slovenščine se na splošnoizobraževalnih in poklicnoizobraževalnih srednjih in višjih šolah izvaja v različnih oblikah:

- kot učni predmet
- kot izbirni obvezni predmet,
- kot prosti predmet ter
- kot učni jezik na Zvezni gimnaziji in zvezni realni gimnaziji za Slovence, Dvojezični zvezni trgovski akademiji ter na Višji šoli za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu.

Zvezno gimnazijo in zvezno realno gimnazijo za Slovence v Celovcu obiskuje **468** (498) učenk in učencev, Dvojezično zvezno trgovsko akademijo v Celovcu **224** (230) dijakinj in dijakov, zasebno Višjo šolo za gospodarske poklice in enoletno gospodarsko strokovno šolo Št. Peter pri Šentjakobu pa **113** (109) dijakinj in dijakov. Skupno obiskuje na krajevnem veljavnostnem območju Zakona o manjšinskem šolstvu **805** (837) učenk in učencev tri višje šole s slovenščino oz. s slovenščino in nemščino kot enakovrednima jezikoma.

Na drugih splošnoizobraževalnih in poklicnoizobraževalnih višjih šolah obiskuje slovenščino kot izbirni obvezni ali alternativni obvezni predmet oz. kot prosti predmet **514** (514) učenk in učencev.

3. Pobude in projekti za nadaljnji razvoj dvojezičnega izobraževanja

V nadaljevanju navedene pobude in projekti podpirajo šole na veljavnostnem področju Zakona o manjšinskem šolstvu pri izvajanju izobraževalnopolitičnih ukrepov (kot je npr. Pedagoški paket⁵) v smislu nadaljnjega razvoja dvojezičnega izobraževanja ter pri soočanju z aktualnimi izzivi, povezanimi z zagotavljanjem neprekinjenega dvojezičnega izobraževanja.

3.1. Zunanja evalvacija šolstva narodnih manjšin

Da bi na področju manjšinskega šolstva ciljno krepili jezikovne kompetence v slovenščini, je bila leta 2024 izvedena celovita zunanja evalvacija manjšinskega šolstva na Koroškem. V ta namen je Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje pooblastilo Zvezni inštitut za zagotavljanje kakovosti v avstrijskem šolstvu, (IQS). Cilj raziskave je bil osvetliti ključne teme, opredeliti potrebe in zahteve ter določiti področja ukrepanja.

Sprva je bilo v okviru sedmih skupinskih intervjujev anketiranih 25 oseb, ki delajo na različnih področjih manjšinskega šolstva na Koroškem:

- Izobraževalna direkcija za Koroško (oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo)
- Pedagoška visoka šola (Inštitut za večjezičnost in transkulturno izobraževanje),

---

⁵ Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje: Pedagoški paket:
<https://www.paedagogikpaket.at>

- pododdelek za elementarno izobraževanje pri Uradu koroške deželne vlade,
- pedagoginje in pedagogi Pedagoškega strokovnega združenja na Koroškem,
- vodstva šol ter učiteljice in učitelji ljudskih šol, srednjih šol in višjih šol na veljavnostnem območju Zakona o manjšinskem šolstvu na Koroškem.

Podatki, zbrani z naknadno anketno raziskavo, so ugotovitve skupinskih razprav dopolnili oz. poglobili ter vključili dodatne perspektive. Kvantitativna raziskava je zajela naslednje ciljne skupine:

- vodstva šol,
- učiteljice in učitelje, ki poučujejo slovenščino oz. v slovenskem jeziku,
- timske učiteljice in učitelje v ljudskih šolah,
- učenke in učence, prijavljene k pouku slovenščine oziroma k dvojezičnemu pouku in
- njihove starše oz. vzgojne upravičenke in upravičence.

Poročilo je Zvezni inštitut za zagotavljanje kakovosti v avstrijskem šolstvu posredoval Zveznemu ministrstvu za izobraževanje, znanost in raziskovanje.

3.2. Novi učni načrti za primarno stopnjo in sekundarno stopnjo I

Po objavi Uredbe o učnih načrtih januarja 2023 so bili uvedeni novi, na kompetencah temelječi učni načrti za ljudske šole, srednje šole in nižjo stopnjo splošnoizobraževalnih višjih šol. Veljati so začeli s šolskim letom 2023/24, in sicer najprej na 1. in 5. šolski stopnji, uvajali pa so se postopoma po šolskih stopnjah.

Novi učni načrti so enakovredno usmerjeni v razvoj predmetnih in nadpredmetnih kompetenc. Vsebinsko se osredotočajo na bistvena področja, tako da ostaja več prostora za vključevanje aktualnih in prečnih tem v pouk, zagotavljajo pa tudi okvirne pogoje za večjo prepustnost v avstrijskem izobraževalnem sistemu. Poleg tega se (npr. s prečnimi temami) ustvarjajo temelji, ki podpirajo neprekinjeno usvajanje jezika narodne skupnosti⁶. Domnevamo lahko, da se bo z vidika neprekinjenega jezikovnega usvajanja sčasoma uskladil tudi prehod s primarne na nižjo sekundarno stopnjo.

Neprekinjeno usvajanje slovenščine je bistvenega pomena za uspešno dvojezično oz. večjezično izobraževalno pot. Z jezikovnim spodbujanjem v vseh življenjskih obdobjih je mogoče trajnostno krepiti jezikovne kompetence v obeh deželnih jezikih, pa tudi izboljšati izobraževalne možnosti. Šole vsako leto predložijo svoj specifični jezikovni koncept za izvajanje dvojezičnega pouka oz. pouka slovenščine, tega pa lahko bolj pregledno prikažejo s predmetniki v novih učnih načrtih. Oblikovanje predmetnikov na ravni šole spodbuja izvajanje lokalno prilagojenih imerzivnih jezikovnih konceptov in težišč v smislu šolske avtonomije.

---

⁶ Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje: Pedagoški paket: <https://www.paedagogik-paket.at/massnahmen/lehrplaene-neu/materialien-zu-den-unterrichtsgegenst%C3%A4nden.html>

Zlasti na srednjih šolah na veljavnostnem območju Zakona o manjšinskem šolstvu novi učni načrti odpirajo dodatne možnosti. Slovenščino se lahko ponuja kot učni jezik in kot učni predmet, in sicer tudi v posebnih programih s poudarkom na športu, glasbi in naravoslovnotehnični predmeti (MINT) v okviru šolskega poskusa. Tako se od šolskega letu 2023/24 učenkam in učencem od 5. šolske stopnje dalje ni več treba odločati med slovenščino in drugimi izobraževalnimi ponudbami.

Ob uvedbi novih učnih načrtov za primarno in nižjo sekundarno stopnjo je bil pripravljen slovenski prevod, izdelan v okviru projekta, ki ga je podprlo Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje, spremljal pa Avstrijski center za jezikovne kompetence.

Deli učnega načrta, prevedeni leta 2023, so bili objavljeni na spletni strani www.sloviklik.at (zavihek: Za učiteljice in učitelje), vodstvom šol so bili predstavljeni na službenih sestankih, učiteljicam in učiteljem (za primarno in nižjo sekundarno stopnjo) pa v okviru nadaljnjega izobraževanja.

V projektne letu 2024 je prevajalska skupina pripravila naslednje prevode:

- **Učni načrt za ljudsko šolo z nemškim in slovenskim učnim jezikom, vključno s predšolsko stopnjo**

Učni načrt na spletni strani sloviklik.at sestoji iz več delov – to so splošni del ter deli za predšolsko stopnjo, 1. razred in 2. razred. Prevod so pregledali, komentirali in dopolnili učiteljice in učitelji iz prakse.

Predvidena je neposredna povezava teh servisnih strani z učnim načrtom. Na spletni strani Pedagoškega paketa so že na voljo kompetenčni sezname ter nekaj primerov učnih nalog za 3. in 4. razred ljudske šole⁶.

- **Učni načrt ZG/ZRG za Slovence – nižja stopnja**

Strokovne skupine na ZG/ZRG za Slovence so jeseni 2024 prevod učnega načrta pregledale z vidika uporabljene terminologije – zlasti glede povezovanja teoretičnih izhodišč z učno prakso – ter ga ustrezno popravile oz. dopolnile.

Izveden je bil temeljit pregled slovenskega besedila (splošni del in učni načrt predmeta). Sledila je primerjava z izvirnim besedilom ter preverjanje oziroma usklajevanje strokovne terminologije. Šele po redakciji učnega načrta za ZG/ZRG za Slovence je mogoče – zaradi besedilne istovetnosti – pripraviti tudi različico za srednje šole ob upoštevanju ustreznih predmetnikov in delov besedila, ki se nanašajo na srednjo šolo. To velja tudi za pripravo didaktičnega glosarja z ustrezno strokovno terminologijo.

Za implementacijo novih učnih načrtov ponuja izobraževanja Pedagoška visoka šola na Koroškem.

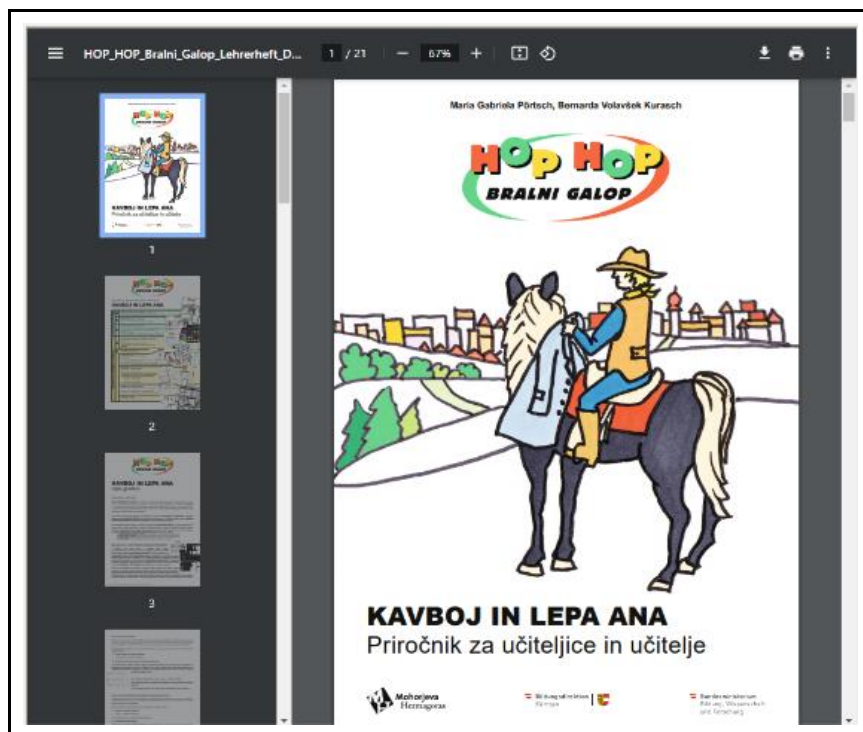
Dela za novi učni načrt za višjo stopnjo splošnoizobraževalnih višjih šol so se že začela, vendar bo prevod smiselno šele po uradni objavi učnega načrta. Zaradi novel oz. dopolnitev Uredbe o učnih načrtih iz januarja 2023 je treba zagotoviti prevod aktualne oziroma posodobljene različice učnega načrta.

Uporaba umetne inteligence pri prevajanju je lahko v pomoč, vendar ni vedno povsem ustrezna, zlasti zaradi specifične »koroške« terminologije in vprašanj jezikovnega upoštevanja vloge spolov. Okrepiti bo treba vključevanje učiteljic in učiteljev s primarne stopnje, zlasti z vidika razširjanja oz. rabe terminologije, ki jo določa učni načrt. Ker se učni načrt postopno uvaja več let, je tudi njegova implementacija zasnovana dolgoročno⁷. Prevod predstavlja ključno osnovo za nadaljnji razvoj slovenskega izobraževalnega in strokovnega jezika.

3.3. Temeljna bralna zmožnost v slovenščini na primarni stopnji

Načrtovanje, razvoj in pilotna izvedba bralnega modela SYLT-SLOT (HOP HOP BRALNI GALOP) za spodbujanje pismenostnih kompetenc s poudarkom na slovenskem jeziku, so bili uspešno zaključeni že v poletnem semestru 2022. Namesto obstoječih književnih besedil so bila uporabljena posebej zasnovana besedila, napisana izključno za model SYLT-SLOT. Poleg tega so bile razvite ustrezne bralne vaje za širjenje mentalnega leksikona in izboljšanje tekočnosti branja, pa tudi projektno berilo z besedili na temo, ki je za učenke in učence privlačna. Učiteljem je na voljo zbirka gradiva, kjer je opisan postopek izvedbe modela. Gradivo je bilo za šolsko leto 2024/25 vključeno v katalog šolskih učbenikov. Že pri prvi akciji naročanja učbenikov je bilo naročenih 510 izvodov za učenke in učence⁸.

Projektno leto 2024:
-odobritev s strani komisije za učbenike
-vključitev v akcijo šolskih knjig
-implementacija

Slika 1: Bralni trening HOP HOP Bralni galop⁸

⁷ Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje: Pedagoški paket: <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/zrp/pp.html>

⁸ Pörtsch, Marica (2024): Zaključno poročilo projekta 2024.

Pri implementaciji bralnega treninga je bilo že od začetka zagotovljeno, da so bila izobraževanja zasnovana kot preplet vsebinske (vstopne), preizkusne in refleksijske faze. Organizacija izobraževanj je potekala v sodelovanju med Izobraževalno direkcijo za Koroško, oddelk ped/3 - manjšinsko šolstvo in Pedagoško visoko šolo na Koroškem.

- Na službenih posvetih so bile ravnateljice in ravnatelji seznanjeni s ponudbo izobraževanj.
- Administrativna organizacija izobraževanj je potekala preko informacijskega sistema ph-online.
- Izobraževanja so potekala na raznih ljudskih šolah ter v prostorih Izobraževalne direkcije za Koroško.

V projektnem letu 2024 je bilo z bralnim modelom dodatno seznanjenih 23 učiteljic in učiteljev druge in tretje šolske stopnje.⁹

Slika 2: Bralni trening: Kavboj in Ana⁹

V anketi o trajnosti projektov, izvedeni leta 2024, je 43 učiteljic in učiteljev navedlo, da jim je bralni trening znan. Ker je bila anketa izvedena še pred izvedbo izobraževalnih dejavnosti v letu 2024, je mogoče sklepati, da se je stopnja prepoznavnosti bralnega treninga od takrat še povečala.¹⁰

Poseben dejavnik uspešnosti pri implementaciji je bil v tem, da sta avtorici modela vse delovne korake – vključno z grafično zasnovo – izvedli sami, to pa pomeni, da sta potrebne prilagoditve lahko nemudoma upoštevali in izvedli. Dodatna prednost je bila, da ima avtorski tim tako šolskopraktične kot tudi znanstvenostrokovne kompetence, kar je omogočilo celostno uresničitev modela od njegove zasnove do uspešne implementacije. Prednost je bila tudi v tem, da je bil model v zelo kratkem času vključen v akcijo naročanja šolskih knjig, tako da so

⁹ Pörsch, Marica (2024): Zaključno poročilo projekta 2024.

¹⁰ Ebd.

3.4. Prevod testnih zvezkov individualnega kompetenčnega merjenja iKM^{PLUS}

Ob uvedbi individualnega merjenja kompetenc iKM^{PLUS} je bilo treba zagotoviti ustrezne testne zvezke iz matematike v učnem jeziku slovenščina. V sodelovanju z Zveznim inštitutom za zagotavljanje kakovosti v avstrijskem šolstvu je testne zvezke za 7. oziroma za 7. in 8. šolsko stopnjo ZG/ZRG za Slovence v 1. in 2. letu iKM^{PLUS} pripravila Izobraževalna direkcija za Koroško, oddelek ped/3 - manjšinsko šolstvo. Testni zvezki so se uporabljali vzporedno z izvajanjem testiranja na računalnikih.

Prva prevajalska dela so bila opravljena novembra 2024 za preverjanje znanja iz matematike na 7. in 8. šolski stopnji v obdobju od 2. 12. 2024 do 20. 1. 2025.

Za to so bili uvedeni vsi organizacijski ukrepi:

- izjava o zaupnosti,
- predaja predlog dosedanjih prevodov,
- informativno elektronsko sporočilo o izbranih testnih zvezkih, ki jih je treba prevesti in so prevajalcu dostopni v zaščitenem oblaku
- stalni stik z Gimnazijo za Slovence (ZG/ZRG) za nadaljevanje postopka.

Postopek za preverjanje znanja na 3. in 4. šolski stopnji bo še natančno določen, predvidoma pa bo potekal na podoben način. Gre za preverjanje pridobljenih matematičnih kompetenc v obeh deželnih jezikih. Učenke in učenci naloge rešujejo analogno, na papirju in s svinčnikom, v naročenih izvodih testnih zvezkov. Nato učiteljice in učitelji rezultate prenesejo v digitalno obliko.

Šole so do novembra 2024 sporočile število učenk in učencev, Zvezni inštitut za zagotavljanje kakovosti v avstrijskem šolstvu pa je dodelil ustrezne testne zvezke in jih pripravil za pošiljanje po pošti. Povratne informacije učiteljic in učiteljev iz ljudskih šol bodo vključene v nadaljnje prevode testnih zvezkov.

3.5. Didaktični impulzi: povezovanje – izmenjava – uresničevanje

Projekt, ki ga podpira Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje ter ga strokovno spremlja Avstrijski center za jezikovne kompetence se osredotoča na povezovanje, izmenjavo izkušenj ter prenos oz. uresničevanje pridobljenih znanj v lastnem delovnem okolju. Vse od začetka temelji na treh stebrih:

1. nadgradnja didaktičnih kompetenc,
2. razvoj šole in pouka na lokaciji posamezne izobraževalne ustanove,
3. profesionalizacija s pomočjo supervizije.

Tem stebrom je tematsko ustrezala izobraževalna ponudba v projektnem letu 2024. V tem letu oz. v šolskem letu 2023/24 je bilo obveščanje šol o ponudbi izobraževanj deloma oteženo, saj izobraževalni dogodki niso bili vključeni v katalog izobraževanj Pedagoške visoke šole na Koroškem, neposredno obveščanje šol pa ni bilo dovoljeno. Kljub temu je uspelo k udeležbi pritegniti večje število učiteljic in učiteljev.

Za nadgradnjo didaktično-metodičnih kompetenc in za spodbujanje bralne pismenosti so bila ponujena dodatna izobraževanja z različnimi tematskimi poudarki, pa tudi usposabljanja za uporabo digitalnega bralnega programa »Megamiša«. Evalvacija teh izobraževanj in uporabe bralnega programa je predstavljena v poglavju 3.3 »Temeljna bralna zmožnost v slovenščini na primarni stopnji«.

V okviru nadaljevanja ponudbe »Didaktične delavnice« so bile v projektnem letu 2024 obravnavane naslednje vsebine:

1. prikupen komunikativni pouk kot temelj pouka slovenščine,
2. didaktične igre in vaje v slovenščini, uporabne pri vseh predmetih,
3. osnove dvojezičnega pouka ter priprava in izdelava učnih gradiv.

Zgoraj navedene točke so vključevale naslednje vsebinske poudarke:

- razvijanje jezikovnih zmožnosti v slovenščini,
- sistematično učenje besedišča,
- delo z besedili,
- razvijanje govornih in pisnih zmožnosti,
- uporaba konkretnih medijev in gradiv za pouk slovenščine.

Na dveh izvedenih delavnicah je sodelovalo 16 učiteljic in učiteljev oz. ravnateljic in ravnateljev.

V projektnem letu 2024 je delo nadaljevala tudi supervizijska skupina. Šest učiteljic in učiteljev iz osnovnih šol ter šol nižje sekundarne stopnje, ki sodijo v pristojnost oddelka ped/3 – manjšinsko šolstvo na Izobraževalni direkciji za Koroško. Namen ponudbe je bilo zagotavljanje razbremenilnega in zdravju koristnega učinka supervizije, udeleženske in udeleženci pa so se posvetili predvsem izzivom timskega dela v dvojezičnem šolskem okolju. V ospredju so bili izmenjava mnenj, refleksija osebnih poklicnih izkušenj ter obravnava konkretnih delovnih situacij, vse top a v zaupnem okviru. Supervizija za to ciljno skupino bo od poletnega semestra 2025 dalje potekala v organizaciji Pedagoške visoke šole na Koroškem.

V vseh izvedenih dejavnostih je bila obravnavana tudi tema neprekinjenega jezikovnega izobraževanja, še posebej izzivi ob prehodu z nižje na višjo stopnjo izobraževanja.

Posebna pozornost je bila v okviru projekta namenjena tematiki domačih nalog. Cilj dejavnosti je bil povečati obzirnost v odnosu do domačih nalog iz slovenščine. Izobraževanja se je udeležilo deset učiteljic in učiteljev oz. šolskih vodstev iz ljudskih šol, srednjih šol ter gimnazij (ZG/ZRG). Ponudba bo v šolskem letu 2025/26 razširjena in vključena v program dodatnih izobraževanj Pedagoške visoke šole na Koroškem.

Za projekt spodbujanja nadarjenosti je potekalo več pogovorov. Povezava s projektom »Klub bistrih glav« (Klub der klugen Köpfe), ki že poteka na Koroškem, iz organizacijskih razlogov ni bila vzpostavljena. Zato je bil razvit nov koncept, ki povezuje digitalni program »Megamiša« z dejavnostmi za spodbujanja nadarjenosti. Izvedba programa za učenke in učence z dobrim znanjem slovenščine je predvidena za šolsko leto 2025/26. Do takrat bodo

pripravljena ustrezna gradiva, vključena v program »Megamiša«, ponudba pa bo od pomladi 2025 predstavljena na izobraževanjih in strokovnih srečanjih.

V naslednjem projektne letu 2025 bodo izobraževanja večinoma prenesena na Pedagoško visoko šolo na Koroškem in vključena v njen program nadaljnega izobraževanja in usposabljanja. V zadnjem projektne letu bo poudarek ležal na spodbujanju nadarjenosti v slovenščini v okviru dvojezičnega pouka v ljudskih šolah.

3.6. Poletna šola slovenščine 2024

Za Poletno šolo slovenščine leta 2022 in Poletno šolo slovenščine leta 2023 so bile izvedene obširne evalvacije. Ponudbo so vsi sodelujoči (starši sodelujočih učenek in učencev, vodstva šol, kjer je potekala poletna šola, sodelujoče učiteljice in učitelji) ocenili kot obogatitev in jo celo označili kot »recept za uspeh«¹².

Tudi za Poletno šolo slovenščine leta 2024 so se po večkratnem pozivu prijavile tako šole za izvedbo programa kot tudi učiteljice in učitelji ter študentke in študenti, ki so želeli sodelovati v Poletni šoli slovenščine 2024.

V Poletni šoli slovenščine 2024 je prišlo do izrazitega upada števila prijav (glej tabelo 1).

Leto	Skupine	Učenke in učenci
2022	9	86
2023	9	83
2024	7	63

Tabela 1: Poletna šola slovenščine 2024: prijave¹³

Z novo strukturo prijav – v obliki digitalne prijave preko aplikacije – je bila organizacija Poletne šole slovenščine 2024 v celoti prenesena na vodstvo poletne šole. Oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo je nudil le še pedagoško podporo z izdelavo didaktičnega gradiva in ga posredoval učiteljicam in učiteljem.

Upad prijav za dve skupini ni mogoče pripisati enemu samemu konkretnemu dejavniku, temveč se zdi, da gre za posledico prepletanja več dejavnikov, ki jih na podlagi dosedanjih izkušenj in analiz ni bilo mogoče predvideti.

Leto	Skupno število učenek in učencev poletne šole	Izobraževalna regija vzhod 33 LŠ/60 %	Izobraževalna regija zahod 22 LŠ/40 %
2022	86	51 učencev / 59 %	35 učencev / 41 %

¹² Izobraževalna direkcija za Koroško, oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo: Evalvacijska poročila Poletne šole slovenščine 2022 in 2023.

¹³ Izobraževalna direkcija za Koroško, oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo: Poročilo z analizo Poletne šole 2024.

2023	83	53 učencev / 64 %	30 učencev / 36 %
2024	63	30 učencev / 48 %	33 učencev / 52 %

Tabela 2: Poletna šola slovenščine: primerjava med izobraževalno regijo vzhod in izobraževalno regijo zahod¹⁴

Medtem ko je bilo v izobraževalni regiji zahod v Poletni šoli slovenščine 2024 zaznati porast števila učenk in učencev (+3), je v izobraževalni regiji vzhod prišlo do izrazitega upada prijav, in sicer za 23 učenk oz. učencev (glej tabelo 2).

Poletna šola slovenščine 2024 je bila organizirana preko aplikacije, ki jo je zagotovilo Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje, in sicer izključno preko vodstva poletne šole znotraj Izobraževalne direkcije za Koroško. Med fazama razpisa in prijav je prišlo do težav, saj je aplikacija posredovala nepravilne podatke (npr. šola pošiljateljica – lokacija poletne šole).

Analiza je pokazala, da aplikacija v tej obliki ni primerna za prijavni postopek in jo bo Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje moralo najprej ustrezno prilagoditi. Ker je bilo pričakovati, da do razpisa Poletne šole 2025 še ne bo ustrezne rešitve, je bila sprejeta odločitev, da se Poletna šola slovenščine 2025 ponudi kot šolskoavtonomni program¹⁵. Šolskoavtonomni programi poletne šole so še posebej primerni za spodbujanje nadarjenosti ter so v okvirnih pogojih bolj prilagodljivi in organizacijsko enostavnejši, saj se lahko programa udeležijo le učenke in učenci z lastne šole.

Ker ponudba poletne šole temelji na prostovoljnosti in zavzetosti šol, se bo šole pokazalo, koliko šol bo poleti 2025 ponudilo šolskoavtonomni program s poletno šolo slovenščine.

V prihodnje bo v zvezi s poletno šolo slovenščine treba razmisliti o ukrepih za obveščanje javnosti.

3.7. PoKLIC – poKLICanost na področju dvojezične in večjezične pedagoške prakse

Pomen institucionaliziranega usvajanja jezika med drugim narašča zato, ker otroci vse več časa preživijo v institucionalnih okoljih. Tudi raziskava OGM kaže, da so pri vprašanju, kateri dejavniki se zdijo posebej pomembni za ohranjanje jezika, najpogosteje navedeni dvojezične šole (vključno s popoldansko oskrbo) ter vrtci oziroma otroške jasli¹⁶. Pogoji za optimalen jezikovni razvoj v institucionalnem okolju pa je zadostno število pedagoških delavk in delavcev, ki so ustrezno usposobljeni v obeh deželnih jezikih.

Že na področju elementarne pedagogike vlada izrazito pomanjkanje strokovnega kadra, zlasti dvojezičnega. Tudi na primarni in na sekundarni stopnji izobraževanja v šolskem letu

¹⁴ Izobraževalna direkcija za Koroško, oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo: Poročilo z analizo Poletne šole 2024.

¹⁵ Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje: Okrožnica z opravilno številko 2024-0.097.181 o Poletni šoli 2024.

¹⁶ Študija OGM, dostopna na: https://www.ogm.at/wp-content/uploads/2022/09/OGM_Endbericht_Volksgruppe_130922_deutsch.pdf, str. 28.

2024/25 ni bilo mogoče zapolniti vseh delovnih mest z ustrezno usposobljenimi dvojezičnimi učiteljicami in učitelji. Posledica sočasne rešitve s posebnimi pogodbami in razporeditvami delovnih nalog, ki niso optimalne (npr. timski učitelj prevzame vodenje razreda) oz. t. i. prehodne ureditve.

Projekt BeRUF – BeRUFung / poKLIC – poKLICanost, ki ga podpira Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje in strokovno spremlja Avstrijski center za jezikovne kompetence, si je v prvem projektnem letu 2024 zadal cilj oblikovati strategijo, kako doseči učenke in učence ter jih seznaniti z različnimi možnostmi, da se uveljavijo na dvo- in večjezičnih pedagoških delovnih in poklicnih področjih. Cilj projekta je večji prepoznavnost dvo- in večjezičnih pedagoških poklicev in delovnih področij. Projekt naj posreduje pozitivno in sodobno podobo dvo- in večjezičnega izobraževanja.

Za oblikovanje strategije je bilo najprej ključno, da so izrazili pripravljenost za sodelovanje v projektu sodelavke in sodelavci iz sledečih ustanov: Pedagoška visoka šola na Koroškem, celovška univerza ter Urad deželne vlade Koroške/oddelek 6– izobraževanje in šport, elementarno izobraževanje. Zato je bil v uvodni fazi leta 2024 projekt predstavljen navedenim ustanovam, ki so sodelovanje sprejele.

Na treh načrtovalnih sestankih so bile razjasnjene vloge in preučene možnosti sodelovanja. Poleg tega so bili v proces vključeni strokovnjakinje in strokovnjaki za sodobne informacijske in komunikacijske formate ter odnose z javnostmi, da bi njihovo strokovno znanje upoštevali pri oblikovanju strategije. Pisec oglasnih besedil in strokovnjak za optimizacijo spletnih iskalnikov je na enem od načrtovalnih srečanj predstavil sodobne komunikacijske formate za določeno ciljno publiko. Postalo je jasno, da je za doseganje ciljev projekta nujno okrepiti spletno oglaševanje. Z usmerjenimi ukrepi je mogoče izboljšati vidnost, ki se kaže v rezultatih spletnih iskanj, in tako doseči več oseb iz ciljne skupine. V današnji digitalni dobi je spletna prisotnost eden ključnih dejavnikov za prepoznavnost¹⁷.

Kmalu se je pokazalo, da je za profesionalno izvedbo projekta oziroma že za samo načrtovanje strategije treba vključiti »ambasadorke in ambasadorje« (dvojezične pedagoške delavke in delavce, ki z navdušenjem posredujejo svoje poklicno poslanstvo) ter strokovnjakinj in strokovnjakov za sodobne oblike trženja. Zato je bil vzpostavljen stik z Matthiasom Ortnerjem iz podjetja Matakustix GmbH¹⁸, ki je hkrati »promocijski ambasador« ciljev projekta in strokovnjak za odnose z javnostmi.

Analiza ciljne skupine, ki jo je pripravilo podjetje Matakustix GmbH, kaže, da je mogoče doseči do 2,8 milijona oseb iz ciljne skupine, kar je edinstvena priložnost. Da bi to priložnost lahko izkoristili, je bilo treba rešiti vprašanje financiranja. Cilj prvega projektnega leta 2024 je bil dosežen v sodelovanju s projektnimi sodelavkami in sodelavci ter z vključitvijo strokovnjakov s področij sodobnih odnosov z javnostmi, profesionalnega vodenja kampanj in spletnih nastopov. Kot ključno spoznanje je treba poudariti, da se pri tovrstnem projektu oz. pri doseganju zastavljenih ciljev ni mogoče odpovedati navedenim strokovnim znanjem.

---

¹⁷ David Hofer: glej *David am Zug* na spletni strani <https://davidamzug.com/seo/>.

¹⁸ Matthias Ortner: glej <https://www.matakustix.at/>.

Koncept sodobne strategije in njene konkretne izvedbe, ki ga je pripravilo podjetje Matakustix GmbH, je sedaj že izdelan in bo v naslednjih dveh letih uresničen v sodelovanju z Izobraževalno direkcijo za Koroško (oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo), ob podpori Zveznega ministrstva z izobraževanje znanost in raziskovanje ter ob strokovni spremljavi s strani Avstrijskega centra za jezikovne kompetence.

3.8. Trajnost projektov

Pri projektih na področju manjšinskega šolstva se skuša doseči čim bolj dolgoročen učinek. Kljub temu trajnosti ni mogoče v celoti zagotoviti, saj na razvoj šole in pouka vpliva vrsta dejavnikov, ki v medsebojnem delovanju pomembno vplivajo na uspešnost prenosa (transferja). V okviru šolskega razvoja ločimo med notranjim in zunanjim prenosom ter med prenosom produktov in prenosom procesov. Poleg tega na uspešnost prenosa močno vplivajo nematerialni (intangibilni) dejavniki.

Med nematerialne dejavnike sodijo npr.:

- šole z razvito kulturo zaupanja in jasno prepoznavnim »duhom« skupnosti,
- učiteljice in učitelji, ki verjamejo v uspeh ter v smisel svojega pedagoškega dela,
- šole, v katerih prevladujeta veselje do učenja (pri učenkah/učencih in pri učiteljicah/učiteljih) ter se zavestno spodbuja kultura medsebojnega spoštovanja.¹⁹

Obstajajo formati, ki jih je mogoče relativno enostavno prenesti in trajnostno uveljaviti, kot so npr. učbeniki, učne metode in učnopraktični pristopi. Po drugi strani pa obstajajo formati in vsebine, katerih prenos je bistveno zahtevnejši, dolgotrajnejši in povezan z veliko vložnega truda. Mednje sodijo npr. zavzetost, pedagoške držje, vrednote in stališča.¹⁸ »Obstajajo pa tudi formati, ki sploh niso prenosljivi, npr. osebna prepričanja.«²⁰

Ta znanstveno utemeljena spoznanja se kažejo tudi v rezultatih ankete, ki je bila izvedena v okviru analize, da bi ugotovili, kateri projekte oz. v okviru projektov razvita gradiva na šolah poznajo oz. uporabljajo.

Za potrebe evalvacije je bil preko sistema IQES pripravljen spletni vprašalnik in razposlan na vse ljudske in srednje šole v nadzornem območju oddelka ped/3 - manjšinsko šolstvo. Anketo je potekalo med 30. aprilom 2024 in 17. junijem 2024. Vprašalnik je izpolnilo 68 ravnateljic/ravnateljev in učiteljic/učiteljev, od tega 57 s primarne in 11 s sekundarne stopnje izobraževanja.

Pri spletnih anketah je odzivnost praviloma nižja kot pri drugih oblikah zbiranja podatkov, kar velja tudi za to raziskavo. Kljub temu so rezultati osnova za nadaljnje korake, saj omogočajo tako naknadno preverjanje in natančnejšo interpretacijo ugotovitev (npr. v okviru osebnih pogovorov, službenih sestankov ipd.) kot tudi nadaljnje delo z rezultati, ki se kažejo kot zanesljivi.

---

¹⁹ Höfer, Christoph; Rolff, Günter: Transfer von Unterrichtsentwicklung. Dostopno na: IQES online.

²⁰ Prav tam.

Rezultati glede stopnje prepoznavnosti posameznih projektov potrjujejo ugotovitve Höferja in Rolffa¹⁶, da se učnopraktični formati razmeroma uspešno prenašajo, medtem ko je prenos drž, stališč in zavzetosti bistveno težji. Tako ima jezikovni portfelj z 60 navedbami (od 68) najvišjo stopnjo prepoznavnosti, medtem ko imajo smernice za spodbujanje neprekinjenega usvajanja jezikov (objavljene v zvezku „Spodbujanje stalnega pridobivanja jezikov na prehodih na področju dvojezične in večjezične prakse“) s 15 navedbami najnižjo stopnjo prepoznavnosti.

Visoka stopnja prepoznavnosti pa ne pomeni tudi redne uporabe. Pri jezikovnem portfelju je kljub njegovi visoki prepoznavnosti le 24 anketiranih oseb redno uporabo v celoti oziroma pretežno potrdilo, medtem ko je 37 oseb navedlo, da portfelja ne uporablja oziroma ga uporablja le redko. Nasprotno pa smernice, čeprav jih gradivo pozna le 15 oseb, v praksi uporablja 12 anketiranih učiteljic in učiteljev. Analiza jasno kaže, da iz visoka prepoznavnost ne pomeni nujno uspešno, trajnostno implementacijo in s tem tudi redno uporabo. Posamezne projekte je zato smiselno analizirati ločeno ter na podlagi rezultatov oblikovati individualne ukrepe.

Kljub temu je mogoče ugotoviti, da stalno obveščanje in redne ponudbe izobraževanj, pa tudi izbor formatov, ki so zaradi svoje učnopraktične narave dobro prenosljivi, pozitivno vplivajo na dejansko uporabo v šolski praksi (npr. učno gradivo »7 zgodb«, bralni projekti, digitalne ponudbe). To potrjujejo tudi kvalitativne povratne informacije, v katerih so anketirani izpostavili dejavnike, ki so ključni za uspešno izvedbo.

Analiza kaže tudi, da je razvito učno gradivo, formate in medije treba redno vključevati v začetno in nadaljnje izobraževanje oz. v strokovno izpopolnjevanje ter da jih je treba obravnavati na službenih sestankih, saj to zagotavlja njihovo trajnostno umeščanje v šolski vsakdan.

Kot en izmed ciljev projektnega leta 2024 je bila nadaljnja izvedba delavnic (ki potekajo od leta 2019) ob potujoči razstavi o avstrijskem manjšinskem šolstvu. Pri uresničevanju tega cilja se je kot poseben izziv izkazalo iskanje ustrezne strokovne spremljave oziroma vodstva delavnic. Iskanje je bilo uspešno: v sodelovanje je privolila dr. Gerti Malle.

Do konca leta 2024 je potujoča razstava gostovala na Pedagoški visoki šoli na Koroškem²¹, kjer so redno potekale delavnice za učenke in učence vadbene ljudske in vadbene srednje šole Pedagoške visoke šole. V okviru študijskih obveznosti so razstavo obiskali tudi študentke in študenti Pedagoške visoke šole in celovške univerze.

Zaključni dogodek razstave (finisaža) na Pedagoški visoki šoli na Koroškem²² je potekal 18. decembra 2024. Poleg predstavnic in predstavnikov Pedagoške visoke šole ter Izobraževalne direkcije za Koroško so se s svojimi učiteljicami in učitelji dogodka udeležili številni učenke in učenci vadbene ljudske ter srednje šole Pedagoške visoke šole na Koroškem. Potujoča

---

²¹ Pedagoška visoka šola na Koroškem: https://www.ph-kaernten.ac.at/aktuelles/detail/?tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Bnews%5D=799&cHash=d70b5ccad3ee270f59bf33d71afa7571.

²² Pedagoška visoka šola na Koroškem: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1117651280360700&id=100063475154762&set=a.505904218202079> in <https://pms.ph-kaernten.ac.at/index.php/phoca-gallery/category/133-finissage-der-wanderausstellung>.

razstava bo tudi v prihodnje na voljo zainteresiranim šolam, delavnice pa bo v naslednjem projektnem letu strokovno spremljala dr. Gerti Malle.

Upravljanje trajnosti projektov na področju manjšinskega šolstva
Cilji za projektno leto 2024:

- analiza prepoznavnosti in učinka

- nadaljevanje potujoče razstave o avstrijskem manjšinskem šolstvu

Quelle: Dr. Gerti Malle: Ausstellung an der PH Kärnten

Slika 4: Potujoča razstava na Pedagoški visoki šoli na Koroškem²³

4. Pogled naprej

Glede na izrazito pomanjkanje strokovnega kadra na dvojezičnih pedagoških poklicnih področjih bo tudi v prihodnje treba razpravljati o premagovanju teh izzivov. Kar se tiče pomanjkanja učiteljskega kadra se tudi na veljavnostnem območju Zakona o manjšinskem šolstvu kažejo regionalne razlike, na primer med izobraževalno regijo vzhod in izobraževalno regijo zahod. Pomanjkanje kadra ni zgolj izobraževalnopolitično pereče in ni omejeno na šole oz. na njihovo kakovostno ponudbo slovenščine, temveč sega tudi na druga pedagoška področja delovanja, kot sta npr. predšolska (elementarna) in prostočasna pedagogika.

Iz teh razlogov bo v naslednjih dveh letih v okviru projektov, ki jih financira Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in raziskovanje ter jih strokovno spremlja Avstrijski center za jezikovne kompetence, poudarek na uresničevanju projekta, navedenega v poglavju 3.7 (»BeRUF – BeRUFung/poKLIC – poKLICanost«.)

Kar zadeva prevod novih učnih načrtov, je predvideno, da se privlačnost spletne objave poveča z ustrezno oblikovno zasnovo, podobno kot pri opisu kompetenc za 4. oziroma 8. šolsko stopnjo ter pri jezikovnem portfelju. Oblikovanje po vzoru strani Pedagoškega paketa bo mogoče šele po potrditvi dokončno popravljenih besedilnih različic. Na podlagi končne različice besedila je predvidena tudi priprava didaktičnega slovarja oz. glosarja.

Izobraževanja za implementacijo novega učnega načrta ter za krepitev bralnih kompetenc v slovenščini ponuja Pedagoška visoka šola na Koroškem in jih bo še naprej intenzivno spodbujala. Tudi na področju razvoja šole in pouka ter spodbujanja neprekinjenega jezikovnega

---

²³ Izobraževalna direkcija za Koroško, oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo: Vmesno poročilo 2024. Fotografija: Dr. Gerti Malle.

izobraževanja v slovenščini s poudarkom na prehodu med primarno in nižjo sekundarno stopnjo obstajajo obetavne pobude:

- Na Zvezni gimnaziji in zvezni realni gimnaziji St. Martin v Beljaku je po intenzivni razvojni fazi z začetkom šolskega leta 2025/26 predvidena uvedba razreda Alpe–Jadran. Izvedba naj bi potekala v čezmejnem sodelovanju med Avstrijo, Slovenijo in Italijo, pri čemer bo okrepljena mobilnost učiteljic in učiteljev ter učenk in učencev. Načrtovani model temelji na uvedbi slovenščine in italijanščine od 5. šolske stopnje naprej ter na dodatnem interdisciplinarnem predmetu »Alpe–Jadran«. Z uvedbo tega modela bo tudi v izobraževalni regiji zahod zagotovljena privlačna ponudba za nadaljevanje dvojezičnega izobraževanja na prehodu s primarne stopnje na nižjo stopnjo splošnoizobraževalnih višjih šol.
- Poleg tega je za spodbujanje neprekinjenega dvojezičnega izobraževanja na ravni nižje sekundarne stopnje predviden šolski poskus na Srednji šoli Pliberk. Šolski poskus se bo osredotočil na izvajanje dvojezičnega imerzivnega pouka, kot se ga izvaja v dvojezičnih ljudskih šolah. Tako bodo učenke in učenci po končani ljudski šoli imeli ustrezno ponudbo imerzivnega pouka slovenščine v vseh predmetih na ravni srednje šole. Predvidena je raziskovalna spremljava šolskega poskusa v obliki formativne evalvacije. V prihodnje bi bilo mogoče ta model razširiti na vse srednje šole na veljavnostnem območju Zakona o manjšinskem šolstvu.
- Kot dodatna pobuda za spodbujanje neprekinjenega jezikovnega izobraževanja na prehodu med primarno in sekundarno stopnjo je predvideno nadaljnje spremljanje petih srednjih šol v okraju Velikovec. Delovna skupina iz projekta »Oblikovanje profila srednjih šol v okraju Velikovec/Profilbildung der Mittelschulen im Bezirk Völkermarkt« ostaja dejavna in bo še naprej podpirala pet srednjih šol pri uresničevanju njihovih profilov ter pri razvijanju skupne trajnostne strategije za odnose z javnostjo.

Impresum

Nosilec medija, založnik in izdajatelj: Izobraževalna direkcija za Koroško, 10.-Oktober-Straße 24, 9020 Celovec ob Vrbskem jezeru

Telefon: +43 5 0534-0, office@bildung-ktn.gv.at, www.bildung-ktn.gv.at

Celotna izvedba: oddelek ped/3 – manjšinsko šolstvo

Vir fotografij: Gerti Malle, Marica Pörtsch.

Stanje: 10. april 2026

Avtorske pravice in odgovornost:

Delni ponatis je dovoljen le z navedbo vira; vse druge pravice brez pisnega soglasja nosilca medija niso dovoljene. Opozarjamo, da so vsi podatki v tej publikaciji kljub skrbni obdelavi podani brez jamstva, odgovornost Zveznega kanclerstva in avtorice/avtorja je izključena. Pravne razlage predstavljajo nezavezujoče mnenje avtorice/avtorja in nikakor ne morejo prejudicirati sodne prakse neodvisnih sodišč.

Povratne informacije:

Vaša razmišljanja o publikaciji nam posredujte na:

abteilung3-pd@bildung-ktn.gv.at

Bildungsdirektion für Kärnten

10. Oktober-Straße 24, 9020 Klagenfurt am Wörthersee

Telefon: +43 5 0534-0

office@bildung-ktn.gv.at

www.bildung-ktn.gv.at